

REPUBLIKA SLOVENIJA
**MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO,
SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI**

DIREKTORAT ZA DELOVNA RAZMERJA IN PRAVICE IZ DELA

Kotnikova ulica 28, 1000 Ljubljana

T: 01 369 77 08

F: 01 369 78 30

E: gp.mddsz@gov.si

www.mddsz.gov.si

PREDLAGAM VLADI
Urad Vlade RS za komuniciranje

gp.ukom@gov.si

Številka: 1031-209/2017-2

Datum: 16. 1. 2018

Zadeva: Predlog 8754-316: Minimalna pokojnina v višini socialne pomoči

Zveza: Vaš dopis št. 092-316/2017/1 z dne 29. 12. 2017

Na Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti (v nadaljevanju MDDSZ) smo prejeli predlog 8754-316: Minimalna pokojnina v višini socialne pomoči, posredovan preko spletnega orodja predlagam.vladi.si.

V prilogi vam posredujemo odgovor na izpostavljeno problematiko z vidika pokojninskega in invalidskega zavarovanja.

S spoštovanjem.

Pripravila:
Lidija Šubelj
podsekretarka

mag. Mitja Žiher
vodja sektorja

mag. Katja RIHAR BAJUK
V.D. GENERALNE DIREKTORICE

Priloga:

- Odgovor MDDSZ

REPUBLIKA SLOVENIJA
**MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO,
SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI**

DIREKTORAT ZA DELOVNA RAZMERJA IN PRAVICE IZ DELA

Kotnikova ulica 28, 1000 Ljubljana

T: 01 369 77 08

F: 01 369 78 32

E: gp.mddsz@gov.si

www.mddsz.gov.si

PREDLAGAM VLADI

Urad Vlade RS za komuniciranje

gp.ukom@gov.si

Številka: 1031-209/2017-3

Datum: 16. 1. 2018

Zadeva: Predlagam.vladi.si – predlog 8754-316: Minimalna pokojnina v višini socialne pomoči

ZVEZA: Vaš dopis št. 092-316/2017/1 z dne 29. 12. 2017

Spoštovani!

Na Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti (v nadaljevanju: MDDSZ) smo prejeli dopis, posredovan preko spletnega orodja predlagam.vladi.si, v katerem avtor Vladi RS predlaga, da se minimalna pokojnina določi vsaj toliko kot znaša socialna podpora. Meni, da si upokojnenci zaslužijo vsaj toliko denarja kot ga dobijo tisti, ki prejemajo socialno pomoč.

V odgovoru na omenjeni predlog vam z vidika veljavne zakonodaje o pokojninskem in invalidskem zavarovanju posredujemo sledeče pojasnilo:

V zvezi s posredovanimi stališči pojasnjujemo, da pokojninsko in invalidsko zavarovanje v Republiki Sloveniji temelji na zavarovalniškem principu, kar v osnovi pomeni, da je pravica do pokojnine pravica iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja, ki izhaja iz minulega dela in **temelji na prispevkih, plačanih v času aktivne dobe zavarovanca**. Dolžina dopolnjene pokojninske dobe pogojuje višino odstotka, ki se uporabi za odmero starostne pokojnine, le-ta pa se razlikuje glede na spol zavarovanca. Višina vplačanih prispevkov je odvisna od višine osnove, kar pomeni, da mora oseba z višjo osnovo plačati tudi višje prispevke. Želeli pa bi tudi poudariti, da pokojninsko in invalidsko zavarovanje temelji na zavarovalniškem principu, kar v osnovi pomeni, da se pravica do pokojnine in druge pravice iz naslova minulega dela priznavajo na temelju vplačanih prispevkov in minulega dela ter da mora obstajati sorazmernost med vplačanimi prispevki in prejemki iz sistema.

Ob tem pa je potrebno dodati, da sistem pokojninskega zavarovanja v RS vendarle ni čisti »zavarovalniški« sistem, temveč gre za sistem, ki temelji tudi na **načelih vzajemnosti in solidarnosti**. Načelo intrageneracijske solidarnosti oziroma redistribucije naš pokojninski sistem zagotavlja z omejitvijo najvišje pokojninske osnove oz. osnove za odmero pokojnine, kar

posledično pomeni pri osebah z višjimi dohodki drastično nižjo nadomestitveno stopnjo ob hkratnem dejstvu, da osnova za plačilo prispevkov ni omejena. Sedanja ureditev je predvsem posledica dejstva, da je v sistemu močno prisoten sistem solidarnosti med posamezniki oziroma redistribucije znotraj posamezne generacije, ki je sicer značilen za socialne transferje, kar pa pokojnine seveda niso. V sistemu so tako vgrajene vertikalna solidarnost med generacijo aktivnih in upokojenih (prispevki so obvezni in proporcionalni glede na prispevno osnovo; zavarovanci z višjimi plačami oziroma dohodki plačujejo prispevke od osnov, ki navzgor niso omejene, medtem ko se njihove pravice limitirajo z določitvijo najvišje pokojninske osnove), horizontalna solidarnost med upokojenci (maksimalno razmerje med pokojninami za enako dolgo dobo zavarovanja 1:4) in solidarnost med upokojenci, ki so se upokojili v različnih obdobjih.

Ustavno sodišče RS je v svoji odločbi št. Up-360/05 (z dne 2.10.2008, Uradni list RS, št. 113/08 odlUS XVII, 85) o **bistvu ali jedru pravice do pokojnine** podalo stališče, da gre pri pravici do pokojnine za pravico posameznika, da na podlagi plačanih prispevkov in ob izpolnjenih razumnih pogojih pridobi in uživa pokojnino, ki mu zagotavlja socialno varnost. Glede vsebine ustavno varovanega jedra pravice do pokojnine torej ni dvoma, da gre pri pokojnini za pričakovano pravico na podlagi vplačanih prispevkov, ki bo upokojencu v starosti nadomeščala plačo in zagotavljala določeno življenjsko raven.

Pravico do pokojnine, ki jo sicer prvi odstavek 50. člena Ustave Republike Slovenije (v nadaljevanju: Ustava) izrecno določa kot del pravice do socialne varnosti, Ustava v celoti prepušča zakonskemu urejanju. Vendar iz Ustave kljub temu izhaja, da mora pravica do pokojnine **primarno temeljiti na zavarovalnem principu**. V tem smislu je pokojnina premoženjska pravica, ker je predvsem odvisna od trajanja in višine plačevanja prispevkov. To pomeni, da mora pokojnina v določeni meri zagotavljati kontinuiteto življenjskega standarda, ki ga je imel zavarovanec v aktivni dobi (dohodkovna varnost), saj se mu s pokojnino v določenem deležu (sorazmerno) nadomešča dohodek, od katerega so se plačevali prispevki za pokojninsko zavarovanje. Ker pa Ustava opredeljuje pokojninsko zavarovanje kot vrsto socialnega zavarovanja, so v sistemu ustavno **dopustni tudi elementi vzajemnosti oziroma solidarnosti**. Kljub temu da ima pravica do pokojnine zlasti premoženjskopravno naravo, pa to ne pomeni, da Ustava zagotavlja pokojnino v določeni višini. Vendar pa morajo, ob izpolnjenih vsakokratnih zakonskih pogojih, najnižje pokojnine zagotavljati socialni minimum, ki ne pomeni le življenjskega minimuma za preživetje, kot se zagotavlja z dajatvami iz sistema socialnega varstva, temveč morajo pokojnine upokojencem zagotavljati določeno življenjsko raven (v nadaljevanju: **primerna pokojnina**) glede na njihovo delo in plačevanje prispevkov v času njihove aktivne dobe. V obveznem pokojninskem socialnem zavarovanju, kot ga imamo v Sloveniji, je, kot že omenjeno, temelj pokojnine vezanost na plačila prispevkov, ki zagotavljajo višje prejemke, kot veljajo za socialnovarstvene pomoči.

Nadalje pojasnjujemo, da je Zakon o spremembi in dopolnitvah Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (Uradni list RS, št. 23/17, v nadaljevanju ZPIZ-2C), ki je začel veljati s 1. 10. 2017, uvedel nov institut zagotovljene najnižje starostne ali invalidske pokojnine v višini 500 evrov, ob pogoju doseganja "polne pokojninske dobe". Ta višina pokojnine se je upokojencem prvič izplačala za mesec oktober, torej pri izplačilu pokojnine v mesecu oktobru.

4. člen ZPIZ-2C določa, da se uživalcem, ki so uveljavili pravico do starostne ali invalidske pokojnine po predhodno veljavnih predpisih o pokojninskem in invalidskem zavarovanju in so dopolnili pogoj pokojninske dobe, kot je bil po takrat veljavnem predpisu predpisan za pridobitev pravice do starostne pokojnine pri najnižji starosti ali brez pogoja starosti, če ta ni bil predpisan,

zagotavlja najnižja pokojnina iz tretjega odstavka 39. člena zakona, brez izdaje posamičnega akta. Tudi uživalcem pokojnin, ki so se upokojili po predhodno veljavnih predpisih, se bo tako izplačevala zagotovljena višina pokojnine, če za to izpolnjujejo pogoje.

ZPIZ-2C ureja zagotavljanje najnižje pokojnine tako prejemnikom starostne pokojnine, kot tudi prejemnikom invalidske pokojnine, pri čemer za obe kategoriji določa enako dolgo obdobje dopolnjene pokojninske dobe, ki se zahteva za izplačevanje najnižje pokojnine, vendar pa se pri ugotavljanju dopolnjene pokojninske dobe pri invalidskih upokojencih upošteva tudi prišteta pokojninska doba za odmero pravic na podlagi invalidnosti.

Temeljni namen ZPIZ-2C je v zagotovitvi socialne varnosti prejemnikom starostne in invalidske pokojnine, ki so dopolnili »polno« pokojninsko dobo vsaj v primerljivi višini kot znaša cenzus za pridobitev varstvenega dodatka. Posameznikom, ki so dopolnili "polno" pokojninsko dobo, torej dobo, ki je določena ali je bila določena za upokojitev pri najnižji starosti, se po tem zakonu zagotavlja najnižja pokojnina v primeru, ko njihova starostna ali invalidska pokojnina, odmerjena od pokojninske osnove (tudi če je bila odmerjena od najnižje pokojninske osnove) in glede na dopolnjeno pokojninsko dobo, ne dosega v zakonu določenega zneska.

Namen sprejetih sprememb in zagotovljene višine pokojnine je bil, da se posameznikom, ki so se po vsakokratno veljavni zakonodaji upokojili s "polno pokojninsko dobo" zagotovi najnižja pokojnina v višini primerljivi višini cenzusa za dodelitev varstvenega dodatka v skladu z veljavno socialno zakonodajo. Iz razloga neposeganja v sam sistem odmere pokojnine, se je določila najnižja zagotovljena pokojnina zgolj za tiste, ki so dopolnili "polno pokojninsko dobo" po vsakokratno veljavni zakonodaji, ob minimalni starosti. Ureditev, na podlagi katere bi bili do najnižje višine pokojnine upravičeni vsi upokojenci, neodvisno od dopolnjene pokojninske dobe, z vidika pokojninskega in invalidskega zavarovanja ne bi bila ustrezna, saj bi bili v tem primeru do le-te upravičeni vsi upokojenci, neodvisno od tega, koliko časa so bili dejansko zavarovani in vključeni v sistem. Takšna ureditev bi bila v nasprotju z zavarovalnim načelom, ki je bistven element pokojninskega sistema, ki sicer lahko vsebuje tudi nekatere elemente solidarnosti, vendar pa le-ti ne smejo biti prevladujoči. Ne gre namreč spregledati, da je pokojninski in invalidski sistem zavarovalni sistem, zato morajo biti pravice priznane na podlagi minulega dela ter ob upoštevanju višine ter predhodnega plačila prispevkov. Iz tega razloga morajo biti tudi višine samih priznanih pravic priznane ter povezane s samo višino plačanih prispevkov. Izpostavljamo tudi, da je cenzus za pridobitev denarne socialne pomoči v letu 2017 znaša 297,53 evrov, torej je znesek pokojnine odmerjene na podlagi polne pokojninske dobe danes precej višji od socialnovarstvene pomoči.

V zvezi z nizkimi pokojninami še poudarjamo, da ostajajo v veljavi določbe o najnižji pokojninski osnovi kot tudi najnižji pokojnini. Načeli vzajemnosti in solidarnosti posameznikom, ki so sicer 40 let vplačevali v sistem, vendar pa so imeli v svojem aktivnem obdobju zelo nizke plače, zaradi česar s svojimi vplačili ne bi dosegli niti minimalne pokojnine, omogočata, da se upokojijo z dostojno pokojnino, odmerjeno od najnižje pokojninske osnove, ki pri teh posameznikih nastopa v funkciji socialnega korektiva. Prejšnji pokojninski zakon kot tudi sedanji Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (Uradni list RS, št. 96/12, 39/13, 99/13 – ZSVarPre-C, 101/13 – ZIPRS1415, 44/14 – ORZPIZ206, 85/14 – ZUJF-B, 95/14 – ZUJF-C, 90/15 – ZIUPTD, 102/15, 23/17, 40/17 in 65/17, v nadaljevanju ZPIZ-2) torej določenim zavarovancem omogoča zajamčeno odmero od najnižje pokojninske osnove, če starostna pokojnina s pripadajočimi uskladitvami v letu uveljavitve pravice, odmerjena glede na dopolnjeno pokojninsko dobo od zavarovančeve pokojninske osnove, ne dosega zneska starostne pokojnine za enako

pokojninsko dobo, odmerjenega od najnižje pokojninske osnove. Prav tako je po ZPIZ-2 (kot tudi po prejšnjem predpisu-35% najnižje pokojninske osnove) zagotovljena najnižja pokojnina v višini 26% najnižje pokojninske osnove, za vse tiste, ki so pridobili pravico do predčasne, starostne ali invalidske pokojnine.

Lepo pozdravljeni.